

Raak de wonden aan

Eerste zondag na Pasen

Johannes 20

ds. Eleonora Hof, Protestantse Kerk Ieper

Thomas heeft altijd zo'n beetje in het verdachte hoekje gezeten. Hij was eigenlijk zo die sukkelaar, die hard bewijs nodig had om te geloven dat Jezus daadwerkelijk was opgestaan. De rest van de discipelen had Jezus allang gezien en wist allang dat Jezus uit de dood was verrezen. Maar Thomas was er niet bij geweest toen Jezus zich had laten zien. Waarom niet? Geen zin? Zat hij depressief in een hoekje? Was hij zijn geloof helemaal kwijt? Of was hij allang weer met iets anders bezig? We weten niet waarom hij er niet was.

Als de andere leerlingen vol enthousiasme proberen wat beweging in Thomas te krijgen, komen ze van een koude kermis thuis. Thomas blijft sceptisch. Hij zegt: Alleen als ik de wonden van de spijkers in zijn handen zie en met mijn vingers kan voelen, en als ik mijn hand in zijn zij kan leggen, zal ik het geloven. Met andere woorden, ik geloof het pas als ik het zie. Mij maak je niets wijs. Eerst zien, dan geloven. Thomas is en blijft sceptisch. Hij vertrouwt alleen zijn eigen ogen en niet de ogen van een ander.

Een week later zijn de leerlingen dan weer bij elkaar. Nu is Thomas er ook bij. Ze zijn op hun hoede en sluiten de deuren. Maar onverwachts staat Jezus toch in hun midden. Jezus wenst iedereen vrede toe. Daarna wendt hij zich specifiek tot Thomas. Hij zegt: 'Leg je vingers hier en kijk naar mijn handen, en leg je hand in mijn zij. Wees niet langer ongelovig, maar geloof'.

Zo mooi! Jezus geeft Thomas precies wat hij nodig heeft. Thomas krijgt van Jezus dus de gelegenheid om te geloven. Thomas krijgt wat hij wilde. Jezus zegt: o, je wilt pas geloven als je daadwerkelijk je handen in mijn wonden kan steken? Hier zijn ze dan. De huid kan nog nauwelijks genezen zijn na zo'n korte tijd. Hier heb je ze, het definitieve bewijs dat ik het echt ben.

Dit moment dat Thomas Jezus aanraakt, is in de kunst een populair thema. Misschien wel het best gekende schilderij is van Caravaggio.

Caravaggio had gevoel voor drama, dat zie je op al zijn schilderijen. Als je dit schilderij bekijkt zie je direct die intense concentratie op de wond van Jezus. Drie van Jezus' leerlingen buigen zich volledig gefocust over de wond van Jezus. En het is Thomas die daadwerkelijk de vinger in de zij van Jezus durft te steken. Oncomfortabel diep voor mijn gevoel. Ik moet zelfs een beetje wegstijven, zo diep lijkt die vinger er in te gaan.

Je zou er bijna van kunnen denken: moest dat nou? Moest Thomas nu zo diep gaan met die vinger? Kon hij niet gewoon van een afstandje zien dat het daadwerkelijk Jezus was? Waarom nu zo die nadruk op het aanraken?

En met die vragen komen we terecht bij een nieuwe manier om naar Thomas te kijken. Want de laatste jaren heeft Thomas als het ware een wederopstanding doorgemaakt. In mijn jeugd was Thomas vooral nog een negatief voorbeeld. De woorden van Jezus klonken streng: Wees niet langer ongelovig, maar geloof. Ook streng klonk het vervolg van wat Jezus zei: "Gelukkig zijn zij die niet zien en toch geloven." Wij moesten vooral geloven zónder te zien. Dat is natuurlijk de kern van het Protestantisme: het geloof is uit het horen, niet uit het zien. Jezus stem horen en Jezus volgen.

Maar de laatste tijd is er wat aan het veranderen in dat beeld. Dat heeft te maken met twee grote invloedrijke theologen. Eén van heeft Nederlandse wortels, en de ander komt uit Tsjechië.

Henri Nouwen kennen jullie waarschijnlijk wel. Hij woonde en werkte als priester samen met verstandelijk gehandicapten en schreef veel over zijn ervaringen. Het meest bekend is hij misschien wel geworden door zijn boek 'Eindelijk Thuis' waarin hij schrijft over wat het betekent dat God je Vader wil zijn. Nouwen was veel bezig met het idee van de "gewonde genezer." Je kan zelf eigenlijk pas echt mensen verder helpen als je bereid bent ook je eigen wonden en je eigen kwetsbaarheden onder ogen te zien. We zijn allemaal gewonde mensen die genezing nodig hebben. Daarom moeten we niet weglopen van wat ons kwetsbaar maakt, maar er juist naar toe lopen. En zo bezien is Thomas juist het voorbeeld voor ons. Thomas loopt niet weg van de wond van Jezus, maar hij loopt er juist naar toe. Hij wendt zijn ogen niet af, hij ziet de wonden onder ogen.

Hetzelfde geldt voor een andere priester, Thomas Halik. Hij woont in Tsjechië en heeft veel nagedacht over wat het geloof nog te zeggen heeft voor atheïsten. Tsjechië is namelijk het meest atheïstische land van Europa. Zo schreef hij een boek: "raak de wonden aan." In dat boek is Thomas het grote voorbeeld voor ons. Ook wij moeten de wonden van onszelf en in de wereld onder ogen zien.

Ik vind dit zelf een heel mooie en veelzeggende quote van hem:

Jezus vereenzelvigde zichzelf met alle kleinen en lijdenden – dus *zijn alle pijnlijke wonden, alle leed van de wereld en de mensheid 'Christus' wonden*'. In Christus geloven, 'Mijn Heer! Mijn God!' mogen roepen – dat kan ik alleen als ik *deze* wonden van hem aanraak, *deze* wonden waar onze wereld ook nu vol van is. Anders roep ik slechts zinloos en tevergeefs: 'Heer! Heer!'

Hier hebben we dus de kern van waar het om draait in het verhaal van Thomas. Om als gelovige dichterbij Jezus te komen. Om de wonden te durven blijven zien. Om te zien dat we als mens genezen en gered zijn door Jezus die zélf gewond geraakt is. Jezus is niet immuun gebleven voor het lijden. Hij was geen buitenstaander. Hij zal de wonden met zich mee blijven dragen. Jezus is voorgoed veranderd door het lijden dat hij heeft meegemaakt. De wonden zijn niet compleet uitgewist door de opstanding. Hij is nog dezelfde – en toch ook anders. Want hij is door de dood heen gegaan. Het heeft hem niet klein gekregen. De dood heeft niet het laatste woord gekregen. Jezus lééft. Jezus lééft op deze manier, mét deze wonden.

Jesaja 53 heeft het al gezegd:

Hij werd doorstoken vanwege onze opstandigheid,
vanwege onze zonden werd hij gebroken.
Hij werd gestraft; ons bracht het vrede,
en dankzij zijn striemen is er genezing voor ons.

Jezus heeft de pijn, de zonde, van deze wereld op zich genomen. Hij is daarom dus de ultieme gewonde genezer. Want door zijn dood en zijn opstanding zijn wij gered. Wij mogen dus op een nieuwe manier in de wereld staan.

In deze nieuwe manier van kijken is Thomas daarom eerder een voorbeeld van ons. Een voorbeeld van moed om Jezus daadwerkelijk aan te raken. Om niet weg te lopen van de pijn, niet weg te lopen van wat normaal gesproken afstoot. Want het is niet gemakkelijk om bij de pijn te blijven. Om te blijven staan en er daadwerkelijk aandacht voor te hebben. Dat geeft ongemak. Maar het levert je wel iets op. Je gaat meer beseffen van alles wat Jezus voor ons gedaan heeft. Hoe hij gewond is geraakt om ons te genezen.

Dan mogen we inderdaad net als Thomas dichtbij komen en ook zeggen: Mijn Heer en mijn God.
Want Jezus is onze Heer en onze God. En Hij geneest ons.

Amen.